SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1858. **Zondag 17 October** **N°. 42.**

PARAMARIBO, 16 OCTOBER 1858.

Op den 15n. dezer des voormiddags te *elf* uur, is Z. Exc. de Gouverneur, met de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, naar de *Marowijne* vertrokken.

Wij deelden onze lezers bij de aankomst der vóórlaatste mail mede dat allerwege in het moederland toebereidselen gemaakt werden om den achttienden verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje op eene waardige wijze te vieren. De berigten die wij met de mail in deze week ontvingen luiden alle, dat gansch Nederland die gebeurtenis op 4 Sept. ll. met geestdrift huldigde. Eene beschrijving te geven van al de feestelijkheden in Nederland plaats gevonden, zoude ons bestek verre overschrijden; wij maken dus de volgende woorden van een der ontvangen bladen tot de onze.

«Is deze gebeurtenis alzoo, gewigtig en vreugdevol te heeten, voor ons Vorstenhuis, niet minder is zij zulks voor ons geheele volk. Wat toch, door de golven des tijds, uit 't harte der natie is weggespoeld, de dankbare liefde, die zij voor Oranje koestert, vermogt zij dat niet, en de groote daden, die 't verrigtte zijn nog niet, op den stroom des tijds, naar den afgrond der vergetelheid weggedreven, ook niet dáár, waar die stroom door den storm der revolutie, in die rigting, werd opgejaagd. Neen, ondanks 't woelen eener telkens herlevende staats-gezinde partij, nog is Nederland eene Oranjelievende natie, in wier midden, deze Doorluchtige stam— heerlijk symbool harer vrijheden! — nog krachtig staat en blooit, rijk door God gezegend! Daarom weerklinkt op den dag van heden, op geheel den vaderlandschen bodem, 't vreugdegejuich des volks, en alle partij-wanklanken, waar die mogten worden gehoord, worden overstemd, door 't krachtig lied, door de kern der natie aangeheven, waarin *liefde voor Oranje*, de onveranderlijke grondtoon is. 't Verbond tusschen Nederland en Oranje eenmaal gesloten, gegrond in 't bloed onzer en hunner vaderen, wordt op dezen heugelijken feestdag, als voor 't oog van God, plegtig hernieuwd, en op 't feest van den Zoon, wordt den Vader op nieuw trouw gezworen, terwijl 't hosannah voor den Zoon, met dubbele kracht op 't hoofd des Vaders wederkeert. Ziet, zoo wordt de 4 September 1858, eene onvergetelijke stonde, in de geschiedenis aan Nederland. Zoo viert 't volk met zijn Vorstenhuis, den geboortedag van hunnen oudsten Zoon. Want dat is de vrucht van den innigen band, die Nederland met Oranje verbindt, dat 't volk, de telgen van dat Huis, als zijn eigene kinderen lief heeft. Er bestaat eenheid tusschen die beide, eene eenheid, die wel geloochend, maar nimmer verbroken kan worden. Daarom wordt 't huisselijk feestaltaar, een nationaal feestaltaar, en de offers eener Familie, worden vermeerderd, met die van een geheel volk.

Laten dan vrij, de mannen der wet twisten over de vraag, of de Prins al dan niet meerderjarig is; laten de helden der konstitutie, bevreesd zooals altijd, dat Oranje zich zal laten gelden, op hoogen toon verkondigen, dat er eigenlijk *niets* gebeurt, wij, die Oranje liefhebben, met een opregt hart, wij zullen ons niet laten weerhouden, geleid en gedreven door ons *gevoel*, 't luide te verkondigen, hoe wel 't ons heden in 't harte is.

De bloemen der nationale vreugde, bevochtigd met den daauwdrup onzer nationale herinneringen, zullen niet verwelken, door den verkoelenden adem eener koude beredeneerdheid, zoo min als door den pestwalm eener anti Oranjegezindheid. Jubelde eenmaal een verdwaasd geslacht, om den vrijheidsboom, — die ras door de bijl der tirannij, werd omvergehouwen! — wij jubelen heden om den Oranjeboom; die ook de schoone en liefelijke vrucht eener geoorloofde vrijheid draagt. Staande om dien boom, bidden wij God, dat hij nog vele vruchten, der natie tot heil, moge afwerpen, en dat Hij Wiens feest wij heden vieren, eenmaal moge blijken, een zijner krachtigste loten te zijn.»

Het bezoek dat het Koninklijk Gezin aan de hoofdstad bragt en de feestelijke terugkomst der Vorstelijke Personen in de residentie, hebben op nieuw bewezen, hoe gaarne het Volk zijne vreugde toont over het geluk dat het Huis van Oranje wedervaart.

Menige bijzonderheid uit het verblijf van Z. M. te Amsterdam; menig treffend woord, gaf blijk van de gehechtheid der Natie aan haar Koningshuis en van liefde en zorg die Z. M voor het trouwe Volk koestert.

Z. K. H. de Kroonprins, voor Wien dat alles geen geheim was, maar het nu op zoo eigenaardige en indrukwekkende wijze ondervond, heeft kunnen leeren en Zijn moed versterkt gevoelen bij de gedachte aan de grootsche maar ook moeijelijke taak, die Hem, spaart de Goddelijke Voorzienigheid Zijn leven, wacht.

Welligt zal de Prins met Zijnen Koninklijken Vader in dit jaar ook nog de steden Rotterdam, Haarlem en Delft bezoeken en ook daar wacht hen een even hartelijke als schitterende ontvangst.

Het bezoek aan genoemde steden, zal echter eerst in het laatst dezer of in de volgende maand plaats hebben. Behalve de opening der Kamers, zal Z. M. de Koning, ook om behartiging van gewigtige zaken, wel eenige dagen rust wenschen.

Ook in de residentie zijn de feesten tot aller genoegen afgeloopen.

De geheele Koninklijke Familie heeft, op verschillende gedeelten der stad, de schitterende verlichting in oogenschouw genomen en Z. K. H. de Prins Oranje de volksfeesten die in de Maliebaan plaats hadden, met zijne tegenwoordigheid vereerd.

— De *Provinciale Friesche Courant* is in het bezit van documenten, zegt zij, waaruit de ergelijkste misbruiken en de schandelijkste geldverspillingen in het administratief beheer van West Indie, zullen kunnen worden aangewezen. Ook zij, die in Suriname in gewigtige betrekkingen zijn geplaatst en door hunne verkeerde beginselen een heilloozen invloed op den gang der zaken aldaar hebben, zullen geenszins aan den blik van de redactie van genoemde Courant ontsnappen.

— De secretaris van de maatschappij van den Atlantischen telegraaf heeft aan de bladen de volgende mededeeling doen toekomen: «Ik heb van den directeur in last ontvangen om u te berigten, dat, ten gevolge van eene oorzaak, welke thans nog niet goed bekend is, doch naar men gelooft toegeschreven moet worden aan een gebrek in den kabel op een of ander punt, sedert 1 Sept. des morgens ten 3 ure geene verstaanbare signalen van New-Foundland meer gewisseld zijn. De directeuren bevinden zich thans te Valentia in Ierland, waar zij, bijgestaan door verscheidene ingenieurs telegrafisten, de oorzaak dier stoornis trachten op te sporen, met het doel, om verbetering aan te brengen. In deze omstandigheden is het niet doenlijk een tijd te bepalen, waarop de lijn voor het publiek zal opengesteld worden.»
Deze bekendmaking was van grooten invloed op den koers der aandeelen van de maatschappij, welke ter beurze van ongeveer 850 p. st. op 300 p. st. zijn gedaald.

— Terwijl men in Engeland vrij algemeen van het denkbeeld uitgaat, dat in het gebrek, ten gevolge waarvan de Atlantische telegraaf niet, of althans hoogst onvoldoende werkt, gemakkelijk zal worden voorzien, zijn de deskundigen te Parijs bijna eenstemmig van gevoelen, dat het bezwaar zoo gemakkelijk niet zal kunnen worden overwonnen, vermits het voortspruit uit den afstand, welke door de electriciteit moet worden doorloopen. Naar men aldaar meent, zullen niet alleen twee of drie, maar welligt een twaalftal kabels moeten worden gelegd, voor men waarborg zal hebben voor de zekerheid en tevens voor de regelmatigheid van het overbrengen van tijdingen. Het vraagstuk is inmiddels aan het onderzoek opgedragen eener commissie, bestaande uit de meest beroemde leden der academie van wetenschappen, die weldra dienaangaande verslag zal uitbrengen.

— De *Union* behelst eene correspondentie uit Jerusalem, waarin het bestaan wordt gemeld van eene uitgebreide zamenzwering, waarvan het middenpunt Mekka is en wier vertakkingen zich uitstrekken tot alle gedeelten van het Turksche rijk in Azie, Afrika en Europa. Deze zamenzwering heeft ten doel den Islam ongeschonden in stand te houden. De geestdrijvers houden er zendelingen op na, die zich overal heen begeven, den voortgang der hervormingen en naar men zegt zelfs het gezag van den Sultan bestrijden, dien zij beschuldigen de Christelijke denkbeelden te veel voor te staan. Op de vooreaamste plaatsen vormen zich broederschappen, zoodat de heilige oorlog op een gegeven oogenblik van het eene einde van het Turksche rijk tot het andere zoude kunnen uitbarsten. Welligt zijn deze berigten eenigzins overdreven, doch de laatste gebeurtenissen in den Levant zijn ongelukkig van dien aard geweest, dat men er wel geloof aan kan hechten.

— Volgens de jongste berigten uit Indie was de orde er nog niet zoo ver hersteld, dat de Britsche troepen gedurende den regentijd alle operatien konden schorsen. Overigens is men in Engeland over den inhoud dier berigten wel te vreden, daar zij toonen, dat men in Indie op den weg tot herstel van den algemeenen vrede aanmerkelijk gevorderd is. Dit wordt door de ministrieele dagbladen beschouwd als een gelukkig gevolg van de verzoenende staatkunde, welke het ministerie Derby jegens de muiters in Indie heeft aangenomen. Naar de meening van den *Standard* is er alle grond om te hopen, dat de veldtogt van het naderende koele jaargetijde niet langer dan het loopende jaar zal aanhouden.

— Engeland heeft thans 21 schroeflinieschepen in werkelijke dienst als oefeningseskader en voor de dienst langs zijne kusten. Deze schepen zijn alle volkomen bemand met geoefende zeelieden en hebben voorraad voor eenen zeetogt aan boord. Zij voeren te zamen 1693 stukken geschut; hunne bemanning bestaat uit 15,400 zeelieden en mariniers; en hunne stoomtuigen hebben te zamen eene sterkte van 8950 paarden. Buitendien zijn er een aantal fregatten en korvetten, meestal stoomschroefschepen, voor de dienst in de Engelsche wateren beschikbaar, die te zamen 226 stukken geschut voeren, met 2650 koppen bemand zijn en eene sterkte van 2810 paarden vertegenwoordigen. Hierbij moet men nog de wachtschepen, kanonneerbooten en andere kleinere vaartuigen voegen om de volle sterkte der zeemagt, die Engeland voor zijne eigene veiligheid beschikbaar houdt, te kennen. Deze opgave wordt door de ministeriele dagbladen medegedeeld tot geruststelling dergenen, welke, gelijk de Heer Roebuck, nog niet bekomen zijn van den schrik, dien de inwijding der haven van Cherburg hun heeft aangejaagd.

— Alle correspondentien uit Konstantinopel, en vooral een vrij belangrijke brief, welken de *Univers* mededeelt, maken melding van een buitengewoon tooneel in den Divan, zoo hevig, dat het moeijelijk valt te gelooven, dat de Sultan, alleen ter zake van den financieelen nood, zoo op eens zijne bekende zachtmoedigheid en onverschilligheid heeft laten varen. Men verneemt namelijk uit eene zeer geloofwaardige bron, dat de bloedverwanten van den vorst eene zamenzwering tegen hem hadden gesmeed, ten einde hem tot iederen prijs uit den weg te ruimen en zijn broeder Abdul-Aziz op den troon te plaatsen. De Sultan moet dit plan zelf in den raad onthuld en zich daarbij niet alleen in vrij sterke bewoordingen uitgedrukt, maar ook met eene buitengewone energie er op gewezen hebben, dat hij, als de afstammeling van eenen Mohammed II en van Soliman, en de zoon van eenen Mahmud, zich zou weten te handhaven. Het gerucht, dat zulk eene zamenzwering beraamd werd, zou zelfs ter oore van de diplomatieke agenten der mogendheden gekomen zijn en deze bewogen hebben, om aan sommige hooggeplaatste ambtenaren, verdacht van vijandige gezindheid jegens den Sultan, te verklaren, dat zij eene troonsverandering, door geweld verkregen, nooit zouden erkennen.

— Op den 1sten Oct. zal te Toronto, in Canada, eene tentoonstelling plaats hebben van voortbrengselen der nijverheid, en wel in een zoogenaamd glazen paleis, vervaardigd naar het model van dat van Hydepark en van de Parijssche Elyseesche velden. De bevolking dezer volkplanting stelt er een hoog belang in, om aan de opening dezer tentoonstelling eene buitengewone plegtigheid te verbinden, en een aantal inwoners hebben een adres aan de Koningin gerigt, waarbij H. M. wordt uitgenoodigd, om zich daarbij door den Prins van Wallis of een ander lid der koninklijke familie te doen vertegenwoordigen. De Heer Norris, van Toronto, heeft in persoon de reis herwaarts ondergenomen, ten einde H. M. dit adres aan te bieden.

— Onder de merkwaardigste documenten, die de ronde door de kolommen der dagbladen maakten, komt gewis het testament van wijlen de edele Hertogin van Orleans, eene eerste plaats toe.

»Ik beveel mijnen zonen aan," zoo leest men onder anderen, »om nimmer te vergeten, dat de vreeze des Heeren het beginsel aller wijsheid is; dat zij een gids en baak in voorspoed, en een steun in het ongeluk; verder om steeds getrouw te blijven aan de voorschriften hunner kindschheid en standvastig in hunne staatkundige belijdenis. Mogen zij die volgen zoowel door standvastigheid in tegenspoed en ballingschap als door vastberadenheid en innige vaderlandsliefde, wanneer de loop der gebeurtenissen hun naar hun land zal terug voeren. Moge Frankrijk, wanneer het in zijne waardigheid en vrijheid hersteld is, moge het konstitutionnele Frankrijk op hen rekenen, ter verdediging van zijne eer, zijne grootheid, zijne belangen, en mogt het op nieuw in hen de wijsheid van hunnen grootvader en de ridderlijke eigenschappen van hunnen vader terugvinden. Zij (de graaf van Parijs en de hertog van Chartres) behooren steeds de staatsbeginselen te gedenken, die den roem van hun geslacht uitmaakten, die hun grootvader getrouw volgde op den troon, en die hun vader vurig omhelsde zoo als zijn testament getuigt."

Bij het vermaken van verschillende kostbare vrouwentooisels, wordt de wensch uitgedrukt, dat die eenmaal mogen behooren aan eene gravin van Parijs en eene hertogin van Chartres.

Het testament eindigt aldus: Ik besluit hiermede mijnen laatsten wil, met de verzekering, dat ik allen die mij beleedigd of gegriefd hebben, vergiffenis schenk, en met de bede aan allen die ik beleedigd of gegriefd mogt hebben dit niet te gedenken. Mijne laatste woorden zijn voor mijne geliefde zonen, — een gebed en zegen."

— Een tweede document, dat aller aandacht waardig is en met groote oplettendheid werd gelezen, is het vredes-tractaat tusschen het Westen en het zoogenaamde Hemelsche Rijk en de onderhandelingen, die het sluiten daarvan voorafgingen. De Chineesche diplomaat die in 1842 het bekende tractaat met Engeland sloot en, toen het onderteekend en hij in ongenade gevallen was, aan den Keizer schreef: »gij moet die overeenkomst niet ernstig opvatten! 't Is immers niet gemeend!" was nu weder 's Keizers raadsman en verscheen te Tien-Sing om de onderhandelingen te leiden. De pas werd hem echter spoedig afgesneden.

Lord Elgin, die een afschrift des briefs van den trouwloozen Chinees onder de papieren van den beul Yeh had gevonden, liet dit aan de beide andere Keizerlijke gevolmagtigden lezen, en daarop verliet de valsche onderhandelaar voor dag en dauw Tien-Sing, cours zettende naar Peking. Wat hij daar vertelde is nog onbekend, maar wel weten wij, dat op den volgenden dag het vredes-tractaat door de gezanten werd geteekend.

De hoofdbepalingen daarvan zijn:

»Een Engelsch ambassadeur zal te Tien-Sing resideren en altijd onmiddellijk onderhandelen met de Chineesche Ministers te Peking, waar hij ook het Hof kan bezoeken;

»de Engelschen mogen te Peking een collegie hebben, even als de Russen;

»vreemdelingen mogen met een paspoort het geheele Rijk door reizen;

»het Christendom wordt in China geduld(?);

»Londen ontvangt een Chineesch gezantschap;

»de rivier Yangtzee is voor den handel geopend;

»Engeland ontvangt eene schadevergoeding van 40 millioen gulden.

Men ziet, dit tractaat spreekt hier en daar alleen van de Engelschen maar is in de gewigtigste zaken voor Frankrijk eensluidend.

Veel, althans genoeg is er beloofd en het blijft nu de vraag: hoe zal dit alles worden nageleefd.

INGEZONDEN.

(Vervolg der bijlage behoorende bij den brief van Mr. G. J. A. Bosch Reitz, *voorkomende in ons vorig nummer.)*

Wat betreft de beantwoording der vraag, of de negers vrede zullen hebben met zulk eene emancipatie, is het sedert lang bewezen, dat indien hunne gevoelens hieromtrent gehoord konden worden, geene schikking hoe vrijgevig ook, hun zou voldoen, wanneer daarbij slechts in het minst hunne neiging tot werkeloosheid, landlooperij en ongebondenheid beperkt wordt.

Maar kan er wel eene nader aan de geheele vrijheid komende schikking, *voor pas vrij gemaakte slaven* worden voorgeslagen, dan die, welke als goed en billijk gehouden wordt voor de duizende immigranten, welke van alle oorden der wereld de vrije Britsche kolonien werden ingevoerd, en waarvan de niet toepassing op de geëmancipeerden aldaar, als een onherstelbaar verzuim, te laat werd ingezien en steeds als een groot ongeluk, (niet het minst voor de geëmancipeerden zelven), betreurd wordt.

En waarom zou ook met het blijven verrigten der werkzaamheden, waaraan de neger-bevolking gewoon is, geen mogelijkheid bestaan op lotsverbetering, beschaving en tevredenheid? Het voorstel is toch slechts om, daar er geene verpligting ten gevolge van behoeften bestaat, die verpligting, *ten minste nog voor eenige jaren*, door de wet te behouden. Ook is immers het voorbeeld der naburen eene te duidelijke waarschuwing om geheel in den wind te slaan, en zal zelfs de oppervlakkigste denker begrijpen, dat toenemende beschaving en welvaart onmogelijk het gevolg kan zijn van de bevoegdheid der pas vrijgemaakten om den nuttigen en voordeeligen plantage-arbeid, waarvoor de groote meerderheid uitsluitend geschikt is, terstond te verlaten. Voor hen die, niettegenstaande al dat, als middel tot vooruitgang, beschaving en veredeling, in de eerste plaats aanbevelen, dat de landelijke bevolking, zich zoo spoedig haar lust aan den landbouw en het daaraan verbonden fabrikaat onttrekken mag, is alle verder betoog overbodig.

Maar waarvoor eindelijk die vrees van den ongenoemde, dat tot handhaving der publieke rust (zoo als hij zich uitdrukt) herhaaldelijk over en weer veel bloed zal moeten vergoten worden, wanneer op de voorgestelde wijze tot emancipatie mogt worden overgegaan? In geen tot heden voorgesteld plan van vrijverklaring toch, zou de bevolking zoo nabij aan den toestand van geheele vrijheid wezen, tot heden gaf de verpligting tot arbeid volgens huurcontracten, waaronder bijna vijf en zeventig duizend, gedurende omtrent twee en twintig jaren in Britsch-Guiana aangebragte immigranten, tot plantage-arbeid gehouden werden, tot geene noemenswaardige moeijelijkheden aanleiding, de verschillen tusschen meester en arbeider, die in iedere maatschappij ontstaan, werden, door goed bezoldigde, en anders op geene wijze met de koloniale belangen in verband staande magistraten onderzocht, en meestal door teregtwijzing en schikking vereffend, of de schuldige, volgens de daarvoor opzettelijk gemaakte wetten, met boeten en gevangenis tot dertig dagen toe gestraft, terwijl verzet tegen die wetten door oproerige bedrijven en dadelijke weigering van vervulling der contracten, (zoo als bij art. 26 der voorstellen tot verandering bedoeld), ook met dwang gestraft wordt.

Dit artikel nu, schijnt den ongenoemde zoo veel schrik aangejaagd te hebben, dat hij verzuimde hetzelve ter algemeene beoordeeling over te nemen.

Het luidt als volgt;

Art. 26. „Wanneer de vrijgemaakte plantage-slaven binnen een door den gouverneur van Suriname te bepalen tijd geen gebruik maken van de bevoegdheid, hun bij art. 24 gelaten, of wanneer de overeenkomsten door hen gesloten, ten gevolge zouden hebben, het verblijf der vrijgemaakten op plaatsen waar het burgerlijk gezag zich niet naar behooren kan doen gelden, dan wordt hun eene particuliere of gouvernements-plantage tot verblijf aangewezen, *onder verband tot arbeiden*, tegen het bij de wet bepaalde loon. Zij die echter, ten gevolge van onwil of verzet, geene overeenkomst gesloten hebben, of met schending der wet van de door hen gekozen of hun aangewezen plantages verwijderd in ledigheid blijven rondzwerven, of zich in de stad of op de kroonlanden en verlatene plantages blijven ophouden, zullen beschouwd en behandeld worden als vagebonden, en volgens daartoe te maken wetten met gevangenis en dwangarbeid gestraft worden."

Ten laatste verdient nog teregtwijzing de zoo onjuiste beoordeeling van het doel en de gevolgen der voorgestelde immigratie en verpligting tot arbeiden, tegen bepaald loon, onder huurcontracten van één jaar. De ongenoemde doet het voorkomen als of al deze maatregelen uitsluitend ten genoege en ten nutte der planters en Amsterdamsche belanghebbenden zijn voorgeslagen, zonder hun den last daarvan te doen dragen; art. 28 en 29 bewijzen echter het tegendeel zeer duidelijk, en het is klaar dat, alleen door deze voorzorgmaatregelen, de zoo wenschelijke aanwending van een gedeelte der als schadeloosstelling ontvangene gelden, tot het in standhouden der plantages, mogelijk gemaakt wordt, en dat zonder dezelve door dadelijk gebrek aan arbeid, zeer kort na de vrijverklaring, de grootste helft daarvan zal verlaten worden. Ook moet men wel zeer bekrompene begrippen van staathuishoudkunde hebben, om in te zien, dat het nadeel daardoor aan den Nederlandschen handel, en voornamelijk aan de kolonie toegebragt, veel grooter zijn zou dan dat, hetwelk bij iedere bijzondere zamenloop van omstandigheden door de planters en belanghebbenden in 't vaderland zou geleden worden.

Die voorstellen zijn dan ook in de eerste plaats in het belang der vrijverklaarde bevolking en tot behoud der kolonie, en geen hulp wordt volgens dezelve door den staat verleend, die niet op verschillende wijzen direct en indirect binnen weinige jaren kan goed gemaakt worden.

Ik geloofde duidelijk aangetoond te hebben, dat de ongunstige beoordeeling en onjuiste gevolgtrekkingen van mijn voorstel tot vrijverklaring der slaven, door den ongenoemden schrijver, niet gegrond zijn op eene bestaande en onbevooroordeelde overweging daarvan, en dat ter beoordeeling dezer bijdrage, meer dan een oppervlakkig lezen noodig is, zoo dat belangstellenden in het algemeen en schrijvers van *in te zenden stukken*, en philantropische beschouwingen in 't bijzonder, wel zullen doen, met de rapporten der staatscommissie en de thans nog aanhangige wet aandachtig na te lezen, als daarmede in dadelijk verband staande en tot het begrip van zamenhang en besluit onmisbaar.

Ik zeg echter gaarne met den opgenoemde, dat meer algemeene nasporingen van hetgeen tot oplossing van dit vraagstuk strekken kan, zeer wenschelijke zaak zijn, die de goede bedoelingen der regering niet dienstig kunnen zijn, en twijfel niet of de uit die nasporingen voortvloeijende uitkomsten, zullen voor zoover die bruikbaar bevonden zijn, met de meeste onpartijdigheid te pas gebragt worden; terwijl ik met den *Echo Universel* ten volle instem, dat tot den gelukkigen afloop der voorgenomen emancipatie en tot hun eigene eer en welzijn veel door de planters en belanghebbenden in Suriname kan en behoort gedaan te worden, wat tot heden verzuimd is.

Met de plaatsing dezer regelen in uw geacht blad, zult gij, mijnheer de redacteur, *mij dubbel verpligten*, daar dezelve het antwoord bevatten, op al wat tot heden, voor zooverre mij bewust, (der wederlegging waard) geschreven is.

Ik heb getracht daarmede zoo kort mogelijk te zijn, ten einde van uwe diensten en het geduld der lezers niet te veel te vergen, en laat de beantwoording van doellooze beschouwingen omtrent hetgeen de neger zou kunnen wezen, indien hij beschaafd was en hetgeen zijn meester had behooren te doen om hem te veredelen en te beschaven, alsmede de bespiegeling van hetgeen de kolonie over vele jaren *ook zonder* emancipatie zou geworden zijn, aan de liefhebbers van onvruchtbaar en onpraktisch geschrijf over, daar de regering en het publiek toch alleen belang stellen kunnen in bijdragen, die tot de beantwoording der vraag leiden kunnen, hoe met de minste schade en opoffering, de meeste zedelijke en stoffelijke verbetering aan de vrijgemaakten en voorspoed aan de kolonie kunnen verzekerd worden.

En hiermede heb ik de eer te zijn,

Uw Dienstw. Dienaar,

A. D. van der Gon Netscher.

Aan de Redactie.

In uw nummer de vorige week las ik een vonnis van het Collegie van Kleine Zaken alhier, dat algemeenen indruk heeft verwekt. Naar aanleiding daarvan verzoek ik door middel uwer kolommen de vraag te doen:

„Wie is voor de betaling gehouden, in het geval, zoo als bij dat vonnis voorkomt?

Het is wel te wenschen dat hieromtrent eenige inlichting gegeven worde, ten einde de leveranciers geene slagtoffers worden van wederregtelijke handelingen van derden, terwijl het evenzeer zaak zoude zijn dat even als meermalen geschiedt en ook ten opzigte der plantage T.... plaats had, de Sequesters vóór de ontheffing der Sequestratie voor de rigtige voldoening der gemaakte kosten zorg dragen. Z.

Men tracht met alle mogelijke moeite de voeding en kleeding der slavenbevolking zoo wel in de stad als op de plantagien te verbeteren; maar is het ook niet even doelmatig dat er gezorgd werd dat elke plantage van een behoorlijken voorraad geneesmiddelen voorzien was, op dat de aldaar practiserende Genees- of Heelkundige in staat worde gesteld bij voorkomende gevallen de noodige middelen te kunnen voorschrijven, in plaats van zich te moeten behelpen met hetgeen voorradig is, en dat er dan jaarlijks eene Commissie werd benoemd die de Apotheken op de plantagien kwam visiteren, even als de visitatien der Apotheken in de stad plaats vindt.

Een Philantroop.

Eene Vraag.

Ware het niet beter dat bij verhuizing van een Wijkmeester uit de Wijk, even als een Officier uit de Divisie, zijn ontslag dadelijk volgde en andere goede Ingezetenen in die Wijk woonachtig in zijne plaats werden benoemd? Immers is dit de bedoeling der Wet van 5 | 6 Maart 1828 (G. B. No. 4?)

EENIGE OPMERKINGEN OMTRENT DE ONDERSCHEIDENE PLAATS GEHAD HEBBENDE BRANDEN. (*)

Geen *Humoristisch Snippertje* uit de Portefeuille van den ouden Heer Furet.

Surinames ingezetenen, werden de vorige week, meermalen vreeselijk verontrust door het uitbarsten van brand, binnen Paramaribo; gelukkig werden dezelven zonder veel schade aan te rigten, spoedig gebluscht, doch menig gemoed, werd met ontzettende angst vervuld, door de herinnering aan de vroegere zware branden die in de jaren 1821 en 1832, alhier hebben plaats gevonden en waarbij zoo veler inwoners have en goed vernield werd, dat, menig hunner niettegenstaande de edelmoedigste en milddadigste hulp, tot de bekrompenste omstandigheden vervielen.

Het moederlijk oog der regering op de nu onlangs plaats gevondene zaken opletten te maken, is *burgerpligt*, vooral, wanneer er gegronde redenen bestaan dat er meer dan eene leemte in de beweging tot hulp is aan te wijzen, meer dan eene gebrekkigheid in de bepalingen van het brandwezen enz. bloot ligt.

Is op iedere plek der wereld, in elke volkrijke stad, het uitbarsten van brand eene vreeselijke gebeurtenis voor de *op-* en *ingezetenen* hoeveel te gevaarlijker alhier, waar de wijze van bebouwing vooral bij een tijd dat alles door eene gloeijende tropische zonnehitte is uitgedroogd, zoo weinig hoop op redding overlaat, waar gebrek aan bluschmiddelen over het grootste gedeelte van de stad bestaat en gebrek aan water den nood al spoedig ten top kan doen stijgen.

Het kan den opletttenden beschouwer, dunkt mij, niet uit het oog geglipt zijn, dat bij dezen gevaarlijken toestand, nog eene *erge* gebrekkelijkheid heerscht in de zamenstelling van onze nachtelijke *politie* en dat de snelheid van *ontdekking* en den spoed van aan te voeren *hulp*, veel te wenschen overlaten, ja, dikwijls dan eerst plaats vinden, als de vlammen zoo der hoop op redding de overhand genomen hebben. „Wat" vragen wij, „zoude er gebeurd zijn, slaan wij het oog op den brand welke in den na-nacht van 5 *October* ll. plaats vond— indien door eene meer zamengedrongen bebouwing van huizen of door een fellen wind de vlammen zich hadden kunnen uitbreiden; wat zoude de geestdrift en de goede wil om te helpen die er bestonden, gebaat hebben, bij een volslagen gebrek aan water?"

Moeten deze omstandigheden niet eene ernstige overweging opwekken en zullen bij dat nadenken nog niet eene menigte andere gebreken te voorschijn treden, die mogelijk bij een goeden wil, en eene bedaarde, gematigde handeling te voorkomen of af te leiden zijn.

Daar, waar het oog der regering misschien niet alles voor zich te zien krijgt, of dat men poogt, de duidelijke — somtijds wel eens pijnlijke waarheid, voor hetzelve verborgen te houden, daar doet het de burger bescheiden, maar ernstig, door de stem der drukpers.

1. Geven ons de dikwijls herhaalde branden, binnen nog geen zes-en-dertig uren tijds het regt om te vermoeden, dat kwaadwilligheid of verregaande ligtzinnigheid den misdadigen oorsprong kan zijn geweest van gebeurtenissen, die hoe gelukkig en spoedig ook afgeleid, de ontzettendste gevolgen zouden kunnen gehad hebben.

2. Wij wenschen de blikken gevestigd te hebben op den plaats gehad hebbenden brand van 2 April 1857, die uitbrak tusschen de bebouwingen van de Heeren E. Kölle, Gebrs. del Castilho en S. M. Lyon, alwaar ook maar al te duidelijk de kenteekenen bestonden die het vermoeden wettigden, dat kwade gezindheid of misdaad in het spel was en de pogingen, die door particuliere belanghebbenden werden aangewend, om het spoor der bedrijvers, door uitlooving van belangrijke geld-premien te ontdekken, bleven van die zijde vruchteloos.— Zonder nu den goeden wil van het politie-corps een oogenblik in twijfel te trekken, zelfs liever aannemende dat de gebrekkigheid der geld-fondsen die dat corps ten dienste staan de bewegingen van hunnen werkkring eng doet zijn, zeker is het, dat het ook dat *corps* niet gelukt is de minste ontdekking te doen, noch van den oorzaak van dien *brand*, noch van een *later* gepleegden diefstal met braak ten *politie burele*, bestaande in een trommel met geldswaarde en goedjes, noch van eene belagchelijke *bakroe-historie* die ten spot onzer eeuw, onzer verlichting en tegenwoordigen tijdgeest, aanhouden l doorgaat. — Is dit in het oog van elken Europeaan, die op andere wereldplekken politie-inrigtingen en politie-handelingen gezien heeft, ten eenemaal onbegrijpelijk, duidelijk wordt het hem, dat er nog veel in dat corps verbeterd moet worden, voor het op een voet staat, voldoende voor deze volksplanting, en bescheiden wenschen wij de oplettendheid van het bestuur dezer volksplanting, ook naar dit punt heen te leiden.

3. Ziet men bij rampvolle gebeurtenissen van boven beschreven aard de algemeene geestdrift tot hulp bij de inwoners, dan twijfelt men niet meer; of bij eene reglementaire bepaling zoude alles goeds te doen zijn, maar ook hier weder stuit men op onordelijkheden, die niet het gevolg van moedwil, maar de uitkomsten van onvolkomene bepalingen zijn. Wij moeten het erkennen dat bij diergelijke gevallen, elk zich zeer beijvert in de betrekking die hem als burger is opgedragen, maar, regeringen moeten ook steeds in aanmerking nemen, dat bij plotselinge rampen, slechts zeer weinige menschen en gewoonlijk de ijverigsten geschiktheid hebben op zich zelven te handelen; de gemoederen zijn geschokt en eene onbesuisde voortvarendheid ontwikkelt niet zelden ordeloosheid en verwarring; daarbij komt nog, dat ieder het corps waarbij hij geplaatst is zoo gaarne op den voorgrond wenscht geplaatst te zien en vooral zoo gaarne ook eens *kommandeert*.

4. Ook komen wij weder terug op eene zaak die onzes inziens wel in aanmerking diende genomen te worden, het gemis van *nachtwachts* en een *torenwachter*. En zoude men er aan mogen twijfelen dat eigenaren van onroerende goederen, niet gaarne nog een klein offer moet

(*) *Door het zoek raken van het eerste manuscript, was er geen tijd over om dit stuk de vorige week te plaatsen.*

zoude willen bijdragen, waardoor het goed en kapitaal steeds bewaakt werd? kunnen wij wel aannemen, hoe gaarne wij dat ook zouden willen doen, dat, twee of drie korte patrouilles der Schutterij, of het nog korter en oppervlakkig rondloopen van wijkpatrouilles gedurende den droogen tijd, genoegzaam zijn, om gedurende den nacht de stad door waakzaamheid te beschermen en is het wel zoo juist te noemen, in eene volkplanting der Nederlandsche West-Indische bezittingen, dat elk hoofd en hooggeplaatst ambtenaar, met uitzondering van den *Gouverneur Generaal*, die het hoofd der Schutterijen is, zich onttrekt of mijns inziens zeer onjuist, bevrijd wordt van in dit corps dienst te doen, waardoor dit corps dat op elke beschaafde wereldplek de krachtigste en meest beschermende magt is al meer en meer tot eene enkele klasse inkrimpt daar de gegoede burgers die veel liever hun gemak nemen dan mêe te exerceren het voorbeeld der eerste klasse van ambtenaars volgen? ook deze punten zouden wel opgemerkt en overwogen mogen worden.

5. Eindelijk spreken wij van de gebrekkige voorzorgen die ten allen tijde alhier bestonden omtrent blusch-middelen, bij het ontstaan van brand immers op hoe weinige punten van de stad, bij laag water, of ebbe zoude het brandwezen in staat zijn, zijne spuiten te doen werken? Hebben wij het voorbeeld niet gehad, bij den onlangs plaats gevonden brand, dat een volslagen gebrek aan *water*, elke poging tot blusschen onmogelijk maakte, en vragen wij, behoort het dan tot zulke reusachtige kunst gewrochten, en behoeven wij daarvoor zulke enorme kapitalen, om dit zoo gevaarlijk gebrek uit den weg te ruimen?

Ziedaar onze bescheidene aanmerkingen, laat ons nu tot eene duidelijker uit een zetting overgaan.

Leemten in zaken zijn natuurlijk eerst bij derzelver bestaan op te merken, en ofschoon die opmerking veel gemakkelijker is te doen, dan zaken te vormen zonder leemten, zoo sluit het als bewezen in zich op, dat het noch beschamend is dezelven te verbeteren, noch geoorloofd om door koppige vasthoudendheid dezelve tegen beter weten in, vol te houden.—Tot het zamenstellen van wetten en reglementen behooren niet alleen *goede* harten en *heldere geleerde* koppen, maar ook het pligtmatig nederig gevoel, dat de *ondervinding* de wezentlijke beschaafdster zal worden van het werk van *hoofd* en *hart* en er is nog zulke groote wetgever niet geweest, en er heeft zulk een schitterend verstand nog niet in den loop der eeuwen geschenen, of bij de practische uitvoering, schoot er eene menigte onkruid tusschen de theoriën op. Men blooze dus niet, wanneer deze of geene maatschappelijke reglementaire bepaling, die door de omstandigheden spoed vereischend was, eenige gebreken in zich draagt, maar men zij ook voorzigtig om door eene tweede bespoediging, andere gebreken in te voeren, en omtrent zulke belangrijke zaken geeft het *Engelsche parlement* de wereld voorzeker een schoon voorbeeld, — zij is deze:

Ieder punt van belangrijke overweging: „Eene herziening of verandering van wets artikelen, worden aldaar twee malen *voorgelezen* opdat elk lid van dat kabinet niet alleen eene duidelijke bevatting van de zaak zal hebben, maar dat ook aan de publieke *opinie* tusschen het *voorlezen*, de *overweging* in de latere *beslissing*, den tijd gegund zal zijn, om door middel van de drukpers of door het inzenden van plannen de zaak aan alle kanten in een helder daglicht te doen plaatsen. Daarna overweegt men de waarde der menigte bouwstoffen en kiest de juiste. Voegde men dit goede voorbeeld, met een klein weinigje nederigheid steeds op, dan voorzeker zoude er in de wereld veel minder besluiten en wets artikelen op de *waarheid*, de *wijsheid*, het *regtsbeginsel*, de *plaatsvindende omstandigheden* en de *ondervinding* schipbreuk lijden.

Waarom en met welk regt, zal men de burgers de gelegenheid *niet* gunnen, om den staat door middel van de drukpers hunne gevoelens omtrent plannen mede te deelen? Bestaan er dan ook in hun midden geene *redelijk* denkende wezens, die mogelijk nu wel niet zoo *precies* goed in alles — hier en daar toch wel eens den spijker op den kop zouden kunnen slaan, en die volgaarne het regt van *vinding* aan *hen*, die moeten beslissen, willen overlaten? Te wel overtuigd van de zucht tot verbetering bij het bestuur omtrent Suriname's toestand, gaven wij openhartig dit ons gevoelen ten beste.

Ook ligt er in onze herinnering eene zaak van mogelijk eenig belang. — Tijdens dat wijlen Mr. J. Æ. Lisman Procureur Generaal dezer Volkplanting was, was er bij dien ambtenaar meer dan eens sprake over het plan, om de stad *Paramaribo* zoodanig van water te voorzien, dat in tijd van nood of brand de aanvoer van die grondstof in den kortst mogelijken tijd op iedere plek der stad konde plaats vinden. — Wij weten zelfs mede te deelen, dat omtrent dit plan door tusschenkomst van een particulier, (†) *correspondentie* is gevoerd met de fabriekanten van Vlissingen en Co. te *Amsterdam*, en dat bij de naauwkeurigste opgaven en de eenvoudigste uitvoerbaarheid, de kosten verrassend weinig waren. — Ook dit punt wagen wij bescheiden de regering onder het oog te brengen.

Menigmaal bleek het mij, dat het algemeen gevoelen der burgers, niet zeer vleijend gestemd was omtrent de onder-afdeelingen van het *politie-corps* alhier, de keuze van uitzending was in den laatsten tijd dan ook niet zeer gelukkig te noemen en lezen wij in de *Nederlandsche* bladen van een verslag in de maand Junij 1858 door de hoofd-commissarissen van de *sterke drankafschafferijen* gehouden, dan zouden wij bijna in verzoeking komen om te veronderstellen dat men hier eenige leden naar toe zond om naar de klassen van bekeeringen te dingen. — Menigmaal oppert men het denkbeeld, of het welligt niet meer nut zoude stichten om in navolging van het voorbeeld te *Curaçao*, politie *Gens d'armerie* te vormen en in te voeren, het is mij zelfs bewust dat een tijdelijk waarnemend *Procureur Generaal* dit plan, kon het met het finantieel gewigt overeenstemmen zeer was toegedaan.

Behoeven wij aan te stippen, dat de zamenstelling van het brandwezen, en de reglementaire bepalingen daaromtrent, nog wel eens met een bescheiden *critischen* blik behooren nagezien te worden, en dat men nu, door de ondervinding al wijzer geworden, zich overtuigd zal hebben, dan vereischt de dadelijke nood, al eens, eene spoedige bepaling, deze *provisionele* bepaling door eene ernstige overweging en toetsing aan buitenlandsche bepalingen veredeld moet worden.

Ook doen wij bescheiden de vraag, of het wel *politiek* en voor het belang van het algemeen nuttig te noemen is, dat, is er in een der buitenwijken brand — alle magt zich aldaar *centraliseert*? Zoude een middenpunt van de stad niet een betere plaats tot zamentrekking der verschillende korpsen zijn? En zoude dit alreeds niet veel van een verwarrend zamendringen op de plek van den ramp wegnemen?

Mogen wij ook nog den wensch te kennen geven, die zoovelen der burgers met ons deelen, namelijk: dat men de gedachten eens laat gaan en de beschrijving van het plan eens uitlokt, tot het zamenstellen van een corps nachtwacht en het plaatsen van een torenwachter.

En eindelijk haal ik nog het punt aan waar de burgerij met een gespannen verwachting op ziet, namelijk: of er verandering of wijziging zal komen in de bepaling dat ieder eigenaar van welk huis of hutje ook, een *slaaf* moet zenden bij het ontstaan van brand. Deze bepaling toch is in een tijd daargesteld, toen de omstandigheden in deze Volkplanting geheel anders waren dan nu, en de gegoede zoowel als de mindere verklaren als uit één mond, dat de groote vermindering der slaven in de stad, de min voordeelige toestand der ingezetenen, de groote afhankelijkheid der burgers van de slaven enz. die verpligting zoo niet doenlijk, hoogst moeijelijk maakt. — Elk hoopt op eene geheele herziening der bepalingen van het brandwezen, en vooral wijziging omtrent dit punt; immers hoe twijfelachtig is het voor hen, die zelve geen slaaf bezit met een hunner akkoord te moeten maken, ten einde bij het uitbarsten van brand zich naar de plek te begeven. — Of dat akkoord wel zal worden nagekomen, en buitendien, welke middelen geeft de *wet* aan de hand, om een slaaf tot het nakomen van een akkoord te dwingen of schadovergoeding toe te zeggen, wordt bij het verbreken van het akkoord verlies geleden? Hoe gemakkelijk kan het gebeuren dat ziekte of andere omstandigheden den slaaf het nakomen van zijne verpligting onmogelijk maakt, of dat hij geheel afhankelijk van zijn meester, daarin belet wordt? Daarbij zal het elken denker, nog al vreemd voorkomen, dat de *wet* die zooveel mogelijk de evenredigheid in elke belastingstelsel moet zoeken, op dit punt een erge onevenredigheid beveelt, immers, de eigenaar van een huis dat misschien van *f* 4000. — tot *f* 1500. — 's jaars huur oplevert, en de arme weduwe, die in eene schamele woning, met haar gezin, hard arbeidende voor haar dagelijksch brood, onder het geërfde dak van hare moeder huist, moet voor het bezit van dien eigendom, welligt geen *f* 1500. — waard, of verhuurd, geen *f* 200. — 's jaars rentende, aan dezelfde belasting waarde voldoen, terwijl de *wet* in de bepaling van straf eene basis heeft aangenomen, die eene volkomen ongelijke *gelijkheid* in zich sluit.

Te zeer overtuigd van het beginsel, dat onze regering aankleeft, om leemten en gebreken uit den weg te ruimen; om voor dezen tijd ongeschikte bepalingen te wijzigen of af te leiden, en het oog te vestigen op *nuttigheid*, *vooruitgang* en *billijkheid*, deed ons besluiten, deze oppervlakkige beschouwingen haar door middel van de drukpers onder het oog te brengen.

W. E. H. Winkels.

(†) *Naar wij vernemen, de Heer* J. P. Haase Jr., *koopman alhier.*

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 13 *September* 1858.

Koffij. De veiling der Ned. H. M. is coulant afgeloopen 1 à 1½ c. boven taxatie, dit zal een gunstigen invloed op de markt van dit artikel uitoefenen.

Suiker. Blijft vast *f* 28 à *f* 35.

Cacao. Steeds gedrukt, hierin is voorshands geene verbetering te voorzien.

Rum. *f* 15 à *f* 20.

Katoen. *f* 35 à *f* 55.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 10n. dezer, de Nederl. schoener *Henriette*, kapt. H. Gravenhorst, van Curaçao.

Idem, de Eng. schoener *Humming Bird*, kapt. W. Bergep.

Den 11den, de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. Meijer. Beiden van Demerarij.

Den 13den, het schip *Louisa Christina*, kapt. Ten Harmsen, van Amsterdam.

Den 16den, de Nd. Am. bark *Arethusa*, kapt. Homans, van Boston.

UITGEKLAARD.

Den 12den, de Nd. Am. schoener *N. M. Tannor*, kapt. Todd, naar Baltimore, lading: 111 vaten Suiker 131,469 pond en 10 balen Kakao 1,375 pond.

Den 13den, de Eng. schoener *Humming Bird*, kapt. W. Bergep, naar Demerarij, lading: 14 vaten Melassie 1,740 gallons en 25 vaten Suiker 38,174 pond.

Den 15den, de Nd. Am. bark *Tropic Bird*, kapt. S. Center, naar Boston, lading: 184 v. Melassie 24,843 gallons, 83 vaten Suiker 122,909 pond en 700 pond oud Koper.

Den 16den, de Nd. Am. bark *Clara C Bell*, kapt. J. Power, naar Gloucester, lading: 275 vaten Melassie 38,093 gallons en 78 vaten Suiker 104,452 pond.

Idem, de Deensche brik *Merkur*, kapt. J. H. Kijellerup, naar Barbados, lading: 40 vamen Hout en 425 Cederplanken.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 4n. Sept., *Plata* kapt. Koch, van hier.

Den 5den, *Wilhelmina Frederika*, van der Veer, van Saramacca.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 9n. Sept., stoomschip *Nickerie*, kapt. S. Meijer, (via Pleijmouth.)

Den 12den, *Sagitta*, kapt. Bakker.

Idem, *Janna Adriana*, kapt. Franken.

Den 13den, *Theodora Josina*, kapt. Tjakkes.

UIT LIVERPOOL.

Den 8n. Sept., *Perseverance*, kapt. Wilson.

TE AMSTERDAM IN LADING NAAR HERWAARTS.

Anna Lena, kapt. Zaal.

Johannis Hermanus, kapt. Wijgers.

Martina Adriana, kapt. van 't Hoff.

Maximilinaa, kapt. Schill.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Rijnbrand*, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal. Sluit *Uiterlijk* den 18 dezer.

Het schip *Louisa Christina*, kapt. Ten Harmsen, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*: de Heeren D. J. Sanches, D. Alberga en L. Sagon.

Met het schip *Louisa Christina*: Mejufvrouw van Gogh en de Heer J. van der Monde.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Nd. Am. bark *Tropic Bird*: de Heer M. van Praag.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 10n. tot den 16n. October 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 9den, Jacoba Catharina Hubertina Lentz, 63 jaren.

Idem, Christina Jetta Almkerk, 80 jaren.

Den 10den, Vlieland, gepasporteerde Guide, 48 jaren n. g.

Den 11den, Jacoba Cornelia Ling, 2 jaren en 8 maanden.

Idem, Diana Cornelia Kroonenberg, 48 j.

Den 12den, Carolina Frederika, dochter van Samuel Charles Noord en van Christina Wilhelmina Ferdadina Meubelman, 1 half uur.

Den 13den, Catharina, dochter van wijlen Pieter Boers en van Christina Esser, 13 jaren.

Idem, Dorothea Eleonora Robles, 30 jaren.

Idem, Peter Smitting, 30 jaren, Jager.

Den 16den, Dido de Montel, Wed. van Zeger Wijers, 49 jaren 9 maanden en 2 weken.

Idem, Frederik, zoontje van Pierre François Joseph van Soutrann en van Anna Jacoba Richardson, 1 half uur.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Naar aanleiding der zich eenige malen herhaald hebbende kleine branden, die welligt voor een gedeelte aan boosaardig opzet van enkele kwaadwilligen zijn te wijten, acht de Gouverneur het nuttig, bij deze te herhalen de door den Procureur Generaal bereids op den 7n. September jl. in het Gouvernements Advertentie Blad, aan alle goede ingezetenen gerigte uitnoodiging.

Elkeen, van welken rang of stand ook, wordt dringend aanbevolen, zoowel in zijn eigen als in het belang van het algemeen, zich niet te onttrekken aan het doen van de van oudsher bestaande wijkpatrouilles, maar die integendeel met de grootste naauwgezetheid en gestrengheid te verrigten. De last hierdoor aan sommigen berokkend, wordt immers voorzeker rijkelijk opgewogen, door de nuttige strekking dezer patrouilles, namelijk het spoedig alarm geven en in vele gevallen het voorkomen van brand.

De Agenten van Politie H. C. L. Rink, F. B. Ries, J. Kupper en M. Brett, zijn onder de nadere goedkeuring des Konings, uit 's Lands dienst ontslagen.

Aangezien de Heer Gouverneur zich op den 15 October voor eenige dagen van *Paramaribo* verwijdert, is de Heer Procureur Generaal, belast geworden met de behandeling der dagelijksche zaken, gedurende Zijner Excellentie's afwezigheid.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 15n. October 1858.

Van de slavin *Johanna Jacoba*, geboren in 1805, dochter van *Jacoba* en hare kinderen *Johannis*, geboren in 1837, *Albert*, geboren in 1839 en *Jansje Maria*, geboren in 1841 en *Christiaan*, geboren in 1858, zoon van *Jansje Maria*, toebehoorende voor den vrijdom aan den boedel H. M. van Lobbrecht, en staande onder het toezigt van H. van Meerten, als Curator ad hoc.

Van het slavenkind *Albertus*, geboren in 1846, zoon van *Floortje*, toebehoorende aan F. Schaad.

Van de slavin *Carolina*, geboren in 1827, dochter van *Agatha* en hare kinderen *Henriette*, geboren in 1856 en *Johannis*, geboren in 1858, toebehoorende aan S. E. del Prado.

Van de slaven *Boneparte*, geboren in 1824, wiens moedersnaam onbekend is, en *Alfred* 2e. geboren in 1856, zoon van *Sophia*, toebehoorende aan plant. *Sarah*, district *Coronie*.

Van den slaaf *Plato*, geboren in 1780, wiens moedersnaam onbekend is, toebehoorende aan J. L. C. Temmens.

De *Procureur Generaal* der Kolonie *Suriname*

In aanmerking nemende dat bij artikel 1 der Publicatie van den 12 Mei 1857 (G. B. No. 6) is voorgeschreven dat alle huizen, woningen en gebouwen, geene uitgezonderd, staande in het gedeelte der stad *Paramaribo*, dat begrensd wordt door de *Steenbakkersgracht*, de *Zwartenhovenbrugstraat*, de *Sommelsdijksche kreek* en de rivier *Suriname*, vóór den 1sten Januarij 1859 zullen moeten zijn gedekt met pannen, tichels, leijen of ander onbrandbare stoffen;

noodigt de eigenaren van huizen, staande en gelegen in het evengemeld gedeelte dezer stad, bij deze uit om in tijds voor eene behoorlijke nakoming van dit voorschrift der Wet te zorgen en daartoe zich persoonlijk te overtuigen of de daken, zoowel der neven- of kleinere gebouwen als van het hoofdgebouw, behoorlijk met onbrandbare stoffen gedekt zijn, en daar waar zoodanige dekking mogt ontbreken, hierin vóór het bij de Wet bepaalde tijdstip de vereischte verbetering te brengen.

De Procureur Generaal durft zich vleijen dat de goede Ingezetenen dezer stad, die in de laatste dagen zoo veel bereidwilligheid aan den dag gelegd hebben om mede te

werken tot afwering van al hetgeen de veiligheid der eigendommen zou kunnen in gevaar brengen, ook in deze van hunnen eerbied voor de Wet zullen doen blijken, waardoor zij zich tevens zullen besparen alle nadeelige gevolgen die een tegenovergestelde handelwijze uit den aard der zaak voor hen zal moeten hebben.

Paramaribo, den 13 October 1858.

Transport.

Den 14n. October 1858. J. Tijndall aan P. C. Stuger van den blooten grond *Nahamoe*, gelegen aan de rivier *boven Suriname en Thorarica.*

Den 15den. S. C. A. Henriques qq. boedel J. E. Schmid aan S. C. Lutz wed. G. Schmid van het Erf en de daaropstaande Gebouwen aan de *Keizerstraat*, N. W. Ls. C No. 132, O. W. Ls. D No. 154.

Paramaribo, den 15 October 1858.

SURINAAMSCHE KOLONIALE BIBLIOTHEEK.

De Catalogus van de voorhanden zijnde Boeken, eerstdaags ter perse zullende worden gelegd, noodigt de Commissie voor de Bibliotheek degenen, die aan genoemde inrigting Boeken hebben toegezegd of nog ten geschenke willen geven, beleefdelijk uit om dezelven vóór ultimo dezer maand bij den Secretaris te willen inzenden.

Paramaribo, den 11 October 1858.

Namens de Commissie voorn.
CHs. LANDRÉ, *Voorzitter.*
P. M. NETSCHER, *Secretaris.*

De opening van de BIBLIOTHEEK zal nader worden aangekondigd.

ADVERTENTIËN.

Op HEDEN den 17 October 1858, des voormiddags ten *half negen* ure (en voortaan weder elken ZONDAG) *GODSDIENSTOEFENING* bij de *Evangelisch Luthersche Gemeente* in het Kerkgebouw der Gemeente.

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE.

Post-Kantoor.

De per de Koloniale Schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. MEIJER, via *Coronie* en *Nickerie* naar *Demerarij* te verzenden Brievenpakketten zullen op DONDERDAG den 21 dezer, des middags ten **12 URE**, worden gesloten.

Paramaribo, den 16 October 1858.

De Ambtenaar tijdelijk belast met de Posterij,
E. C. WESENHAGEN.

Surinaamsche Maatschappij van

WELDADIGHEID.

Op verzoek van eenige Dames, hebben de ondergeteekenden, uitmakende de Commissie voor de LOTERIJ, besloten de termijn tot inzending der *VOORWERPEN* nog te verlengen tot *Medio November* a. s. terwijl zij deze gelegenheid nogmaals te baat neemt, de LOTERIJ in aller medewerking aan te bevelen, ten einde de verwachting der Maatschappij van Weldadigheid niet worde teleurgesteld.

Paramaribo, den 11 October 1858.
H. J. BLANCKE.
J. G. MEURS.
E. A. J. VAN GOGH.

Tegen KONTANTE BETALING worden bij inschrijving te *KOOP* aangeboden;

22 a 23 vaten SUIKER,

van de plantage *de Guinesche Vriendschap*, om voor rekening en risico van den kooper van voormelde plantaadje te worden afgehaald.

De inschrijvings-billetten zullen tot MAANDAG den 18n. dezer 's voormiddags 10 uur worden aangenomen ten huize van
(12399) A. W. OPPENHEIMER.

Aanbesteding.

Wordt bij inschrijving aanbesteed het zakken van de oude en het daarstellen van een nieuwe

TRASLOODS,

op de Plant. *Vreeland*, volgens voorwaarden, ter lezing liggende ten kantore van den eersten ondergeteekende, alwaar de inschrijvings-billetten worden aangenomen tot MAANDAG den 25 dezer des voormiddags ten 11 ure, zullende de werkzaamheden aan den minsten inschrijver, mits goedgekeurd worden toegewezen. (12400)

Paramaribo, den 16 October 1858.
P. MAY qq.
H. G. ROUX qq.
H. A. TIRION qq.

(12401) De Vendumeester A. SALOMONS, zal DINGSDAG e. k. verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, HOORNBEESTEN, Planken.

En de slavin *Esther*, met hare kinderen *Johannis* en *Joseph*; aankomende C. HARREVELT.

BANANNEN

verkrijgbaar op Plant. *Adrichem* in *Matappica*.
Adres bij N. BOX & Co.
(12402)

Een partijtje *Jenever* in Entrepôt, verkrijgbaar bij
[12403] **N. BOX & Co.**

D. C. MUNRO

heeft ontvangen per «*Merkur*:»

Blaauw Linnen *Bont-Broekengoed, Shirting*-- Witte en Gekleurde SOKKEN—Domestic Streep — Chambrays— MEUBELBONT — Dowlas Echt Linnen DRIL—Katoen en Militair Blaauw DRIL.

Verlakt TAFELGOED

Per »*Henriette*« van *Curaçao:*

Elegante Mahonijhouten *Kleederenkasten.*

Op nieuw ontpakt:

Dames fantaisie witte en gekleurde Zijden HOEDEN naar den *laatsten smaak.* Coburg witte Glacé Handschoenen met kwastjes — Witte en gekleurde Zijden Handschoenen — Zw. Zijden Mitainen—Corsetten—Mull en Book Moslins—Bishops Lawn — Omslagdoeken — Gekl: Laarzen, Zijden Parapluie's.

Nog in voorraad:

Panama en Stroohoeden-- Extra compinche Cigaren-- INDIGO—Bristol Suikerkalk in potten—Carron TESTEN — dito 4 voets Brandstaven — Welsh Fire Bricks — Suikerlepels en Schuimers—Strijkijzers—Koolteer.

Londen Madeira — Oude Port — Roode Wijn in kisten—London Bottled Porter—Roode en groene kelders GENEVER — Extra Jamaica Rum in damejeans — Pickles — Durham Mosterd — Jams en Jellies — Salade Olie — Hockin's Seidlitz Powder — Dinneford's Fluid Magnesia — Fijn Tafel Zout — Versche Zalm en andere EETWAREN in blik.

NB. Te wachten per »*Lady Mathieson*" van *Glasgow:*

Een groot assortiment beste qualiteit **Black's en Tennent's E. J. *Pale Ale*--Londen bottled *Porter*--Lengvisch--*Punch-ons Suikerkalk*--*TOUWWERK.*** (12404)

BOEKHANDEL.

Aan HH. Geabonneerden der *Holl:*, *Fr:* en *Eng:* LEESBIBLIOTHEEK wordt kennis gegeven dat het 12e SUPPLEMENT der *Alph: Catalogus*, inhoudende **666** *Boekd:* ter perse ligt en binnen eenige dagen *gratis* zal worden afgeleverd. Onder de opgenoemde Werken van buitengewone uitgezochtheid, noemen wij de volledige uitgaven van het Maandschrift **DE DAGERAAD, HET ALBUM DER NATUUR** en ***DE MAAND BODE***; alsmede onderscheidene **Pracht en Plaat Werken** van hooge waarde; al de Werken van ALEX. V. H. de VOLKEN DER AARDE met meer dan 300 *gekl.* platen, HOLL:, FRANSCHE en ENGELSCHE ILLUSTRATIEN enz.

In *commissie* ontvangen en verkrijgbaar gesteld, het werk:

***Mr.* B. E. COLAÇO BELMONTE** over de hervorming van het *regerings-stelsel* in *Nederlands West-Indie* gr: 8v. 244 blz. bij P. H. v. d. HEUVELL te *Leiden* à ƒ 2.

Tevens worden HH. Inteekenaren op de SURINAAMSCHE ALMANAK voor 1859 verwittigd, dat de afgedrukte *Exemplaren* met de eerste scheepsgelegenheden, naar hier verzonden zullen worden, en voor de maand *December e. k.* te verwachten zijn; de lijst ter inteekening zal zonder verhooging van prijs, tot *medio November* aanstaande geopend blijven. [12405]

W. E. H. WINKELS.

Te Koop

12 à 15 mille *Bolletrie CINGELS* mits kontant
(12406) bij C. P. EMANUELS.

ZOUT

in blomvaten,

goedkoop te bekomen bij
THOMAS GREEN.
[12407]

Te bekomen bij

D. Baëza:

In Commissie:

Dakleijen 20+10, W. P. PLANKEN, *KALK*, Extra Bordeaux Wijn in vaten, damejeans en per dozijn, **COGNAC, CHAMPAGNE, en andere DRANKEN;** Geassorteerde *Fransche Waren* etc., etc. (12408

A. GROSS

heeft ontvangen per de *Henriette*, kapt. GRAVENHORST:

Extra fraaije *Mahonijhouten* Kleederenkasten, dito SCHRIJFKISTEN en *Naaikisten*, Fijne *PANAMA* en Stroohoeden, **Mooije Curaçaosche Matten** en veel meer andere Goederen. ( )

Te bekomen bij

M. S. BROMET

tegen zeer billijke prijzen:

Fijne opgemaakte Dames HOEDEN, Filte en Ital. STROO FLAMBARDS, **Jongens Paardeh. Petten, Keurig mooije Bal Colliers, en Armbanden, Zijden** Parasols en Parapluie's, Zijden Kapsels Barege en afgepaste *KLEEDJES*, Linnen en Batist Katoen, Neteldoek, Calico, Gitten Kant, Wollen Omslagdoeken, **CRINOLINES, *Extra ODEUR*,** Zijden en Garen HANDSCHOENEN, Zijden Dassen en Cravatten; *Aardewerk* Koperen SCHALEN en GEWIGTEN, en veel meer andere *GOEDEREN.*

Woonplaats: *Kerkplein* hoek van de *Wagenwegstraat.* ( )

Te bekomen bij

Lugard & Comp:

Nieuwe HARING, AARDAPPELEN, **BROEKENGOED,** Zoolleder à ƒ 1,10 't pond, Gewast, Verlakt en Voering *LEDER.* *SCHOENEN* in alle sorteringen, enz., enz. ( )

( ) Aangebragt per de navolgende Schepen: en verkrijgbaar bij

Gebrs. van Praag:

N. M. Tannor direct van Baltimore:
805 vaten *superfine* BLOM,
6/2 dito dito dito
25 dito BESCHUIT,
1 vat *Whiskey*
Merkur van Demerarij
O. I. RIJST,
***Superfine* BLOM.**

Nog in voorraad:

Pitch en White Pine Planken, Dun en Dik Platfood, Leijen 20+10, Leispijkers, 14 vts. Hoepels, Pik, Teer, Brennwwerk, AMERIKAANSCHE PROVISIEN, Winchesters Smeerkaarsen 6 tot 16 in 't pond, GEELE, ZWARTE en MARINE Zeep in groote en kleine kistjes, CRACKERS in soorten, Rozijnen, Corinten, WORM-MIXTURE, CASTER OLIE, Epsom Zout, etc. etc.

Holloway's Pillen.

Algemeene zwakheid, neerslagtigheid en zenuwachtige aandoening, zijn de onvermijdelijke gevolgen van eene bedorvene maag. Brengt de maag in den vorigen staat, zuivert de ingewanden en regelt de afscheidingen der vochten met deze wonderbare Pillen, dan keert de kracht terug, de neerslagtigheid houdt op en de zenuwen worden bedaard. Dit is geene theorie, doch praktische waarheid, gegrond op vele jaren ondervinding, op eene groote menigte getuigenissen, en op de aanneming als om strijd door alle geneeskundigen, die steeds de uitwerkingen van het geneesmiddel hebben getuigd; Indien de aan slechte spijsvertering lijdenden, over het algemeen wijs genoeg waren, om hunne toevlugt tot dit geneesmiddel te nemen, dan zouden die ziekten weldra eene zeldzaamheid worden.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1 en ƒ 3. ( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.